

§ 9

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitilojen muuttamisesta kaikki sukupuolet huomioiviksi

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Mai Kivelä: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämiselle. Kaupungin ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on myös yhtenä strategisena linjauksena määritelty tilankäytön tehostaminen, eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupunki on toteuttanut sukupuoli-neutraalit wc-tilat muun muassa keskustakirjasto Oodissa ja Oulunky-

län ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmäkäymälät muutettiin yksittäisiksi vessaeriöiksi. Esteettömyyssäännös myös takaa sen, että lähes kaikissa kaupungin tiloissa on jo nyt ainakin yksi sukupuolineutraali wc.

Intiimitilojen muuttaminen kaikki sukupuolet huomioiviksi voi johtaa kustannusvaikutuksiin. Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein myös samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot ovat kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa samaan osaan rakennusta. Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymistiloina ja näin palvelevat henkilöitä sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Kouluissa wc-tilat ovat taas usein yksittäisiä vessaeriöitä, joten uudelleenmerkinnöillä on mahdollista muuttaa wc-tilat kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Nelli Ruotsalainen ja 14 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.08.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki kartoittaa, miten sen ylläpitämien harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu tasa-arvolain vaatimus sukupuolen moninaisuuden huomioimisesta. Kaupungin tulisi turvata jokaisen kaupunkilaisen mahdollisuus osallistua harrastus- ja liikuntatoimintaan sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta.

Esitämme lisäksi, että teetettävän kartoituksen perusteella laaditaan yhteenveto siitä, minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla kaupungin harrastus- ja liikuntapaikoissa ylläpitämät pukeutumistilat, peseytymistilat ja vessat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Tällaisia keinoja voivat olla sukupuolittamattomien wc-tilojen lisääminen erillisinä uusina tiloina tai olemassaolevien tilojen uudelleenmerkinnöillä sekä yksityisten pukukoppien lisääminen yhteisten pukuhuoneiden yhteyteen tai tilalle.

Kartoituksen yhteydessä tulisi myös selvittää, onko kaupungissa noudatettu valtuutettu Vuorjoen aloitepäätökseen (Kvsto 3.5.2016) kirjattua

15.01.2019

periaatetta, että kaupunki pyrkii sukupuolineutraaleihin wc-tiloihin me-
neillään olevissa sekä tulevaisuudessa korjaus- ja rakennushankkeissa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa anta-
maan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.12.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Ruotsalainen Nelli Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano